

2023-ban 117 gólyapárból 97 költött sikeresen Tolna megyében....

Gólyafelmérés 2023.

A felmérés ideje: 2023. július 4 – július 20.

Tolna megye 138 településén végeztünk gólyaszámlálást július hónapban, 62 településen volt fehér gólya. Az összeírt 290 fészek 42%-a volt foglalt, ez jobb adat a tavalyinál, mert 117 gólyapárt, továbbá négy helyen pár nélküli fészekfoglalót találtunk. Fészekfoglalást nyolc-nyolc helyen kéményen, ill. külön oszlopon, egy helyen várromon (Döbrököz), 85%-át villanyoszlopon találtuk.

körzet/fészek	Paks	Bonyhád	Dombóvár	Szekszárd	Tamási	összesen	
külön oszlopon	3			3	2	8	6,6%
vill.o. kosáron	13	4	7	25	31	80	66,1%
vill.o. vezetéken	5	3	1	10	5	24	19,8%
kéményen	2	2		2	2	8	6,6%
várromon			1			1	0,8%
hidroglóbuszon							
	23	9	9	40	40	121	100%

Az öt körzet fészkenkénti fiókaátlaga: 2,44 A sikeres költések átlaga: 2,95

Az utóbbi 10 év második legjobb szaporulta volt 2023-ban, 2014 óta hat alkalommal nem érte el a kritikus 250 példányt a fiókák száma.

A 2023. évi szaporulat 117 párra vetítve közepesnek, a sikeresen költőket számítva kimondottan jónak mondható. Az öt körzet közül ismét a dombóvári körzet gólyaszaporulata a legrosszabb, a paksi körzetnek a legjobb. Újra megtelepedett a fehér gólya Hógyészen, Medinán, Csikóstóttősen, Kaposulán, Kölesden, Szálkán, először találtunk költőpárt Diósberényben.

körzet	fészek/fiókaszám 2023.	fiókaátlag										
		2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Dombóvár	7/12	1,7	2,0	1,2	2,1	0,6	3,2	2,3	1,8	2,7	2,0	3,4
Paks	21/59	2,8	2,2	2,1	2,3	2,1	2,9	2,5	1,9	2,1	2,1	3,5
Bonyhád	9/20	2,2	2,7	2,1	2,3	1,8	3,0	2,4	3,6	3,0	1,4	3,6
Szekszárd	40/86	2,1	2,2	2,2	2,5	1,7	2,4	2,3	1,8	2,0	1,8	2,5
Tamási	40/109	2,7	2,3	2,0	2,1	2,0	2,3	1,9	1,9	1,8	1,5	4,0

A fehér gólya gyűrűzését 2010-ben kezdtük el megyénkben, 13 év alatt váltakozó sikerrel dolgoztunk, 2022-ig a jelölt fiókák száma meghaladta a 700 pld-t.

A gólyafiókák gyűrűzését 2023. júniusban Dombóvár térségében végeztük (Kaposszekcső, Dombóvár, Csoma, Mosdós). A gyűrűző 2023-tól Tóth Dániel tagtársunk, aki sikeres gyűrűzővizsgát tett. Tíz fiókát jelöltünk, sajnos a bérelt kosaras kocsi elromlott. Így kicsúszttunk az időből.

(2012-ben 59, 2013-ban 126, 2014-ben 48, 2015-ben 76, 2016-ban 63, 2017-ben 74, 2018-ban 59, 2019-ben 49, 2020-ban 53, 2021-ben 40, 2022-ben 52 gólyafiókát jelöltünk).

Leggólyásabb települések megyénkben: Regöly 14, Szakály 11, Belecska 5, Nagydorog 4 fészekkel. A vármegyei állomány egyharmada - 32 gólyapár - Regöly, Szakály, Belecska és Szárazd településeken él, mert a Kapos árterének ez a szakasza még őrzi eredeti állapotát, így ott továbbra is terített asztal várja a gólyákat. A megfigyelhető állomány csökkenésnek több oka is van. Az egyik, hogy olyan kultúrnövények (kukorica, napraforgó, repce,) kerültek túlsúlyba a művelt területeken, melyek nem jelentenek a gólyának megfelelő vadászterületet a költési időszakban. Az elmúlt évek aszályai is kedvezőtlenül hatottak, mert tovább csökkent a vizes, mocsaras, lápos területek nagysága (Kapos völgyének dombóvári szakasza).

Az idej fiókaszám a korábbi évekhez képest jónak mondható. Volt néhány fészek, ahol öt fióka kelt, de a 3-4 fiókás fészkek voltak a jellemzők. Az időjárás csak azokon a helyeken okozott pusztulást, ahol nagyobb viharok

voltak. A kirepülést követő napokban, majd a vonulásban a fiatal madarak harminc-ötven százaléka is elpusztulhat az első évben. Idén 286 fiatal és 238 öreg madár vonulásával számolhatunk megyénkben. A gólyák három-, de inkább négyéves korukban térnek vissza hazánkba, a vonulási útvonalukon és Afrika különböző területein más és más veszélyek leselkednek rájuk. Kedvtelésből számszámra lövik őket Kis-Ázsia néhány országában, de Mauritánia, Egyiptom déli területein - étkezési céllal - még mindig vadásszák a fehér gólyákat

A megyei gólyafelmérésben Molnár Norbert, Péter Dávid, Gulácsi Mihály, Dombi Imre, Kováts László, Nagy Tibor, Nagy Sándor, a fiatal gólyák gyűrzésben Tóth Dániel, Molnár Norbert és Nagy Sándor vett részt. Köszönöm a munkájukat.

Körzetenkénti megoszlás:

Körzet	települések száma	gólyás	nincs gólya
Paks	23	14	9
Bonyhád	29	6	23
Dombóvár	23	8	15
Tamási	30	12	18
Szekszárd	33	22	11
Összesen	138	62	76

A megyében összeírt fészkek száma: 290 Foglalt: 121 Üres: 169

Az összeírt fészkek száma körzetenként:

Körzet	Paks	Bonyhád	Dombóvár	Szekszárd	Tamási
Foglalt	23	9	9	40	40
Üres	19	15	34	65	36
Összesen	42	24	43	105	76

Fészkelési eredmények körzetek szerint (2023.)

Körzet	Gólyapárok	Sikeres költés	Sikertelen költés	Magányos gólya	Fiókák száma						Összesen
					1	2	3	4	5	6	
Paks	21	17	4	2	-	3	5	7	2	59	
Bonyhád	9	9	-			7	2			20	
Dombóvár	7	4	3	2		1	2	1		12	
Szekszárd	40	31	9		2	8	16	5		86	
Tamási	40	36	4		2	6	19	7	2	109	
Összesen	117	97	20	4	4	25	44	20	4	286	

Szaporulat alakulása 1991-2023 között:

Év/ golyapár	Fészkek száma						Fiókák száma összesen
	0 (fiókaszám)	1	2	3	4	5 6	
1991/164	65	18	40	35	6		227
1992/148	27	2	30	70	17	2	350
1993/	teljes	megyei	felmérés	nem	volt		?
1994/184	19	2	20	75	58	10	552
1995/189	44	12	49	72	12		381
1996/	teljes	megyei	felmérés	nem	volt		?
1997/163	48	4	53	52	6		281
1998/176	14	1	52	80	23	6	467
1999/180	32	4	41	72	29	2	427
2000/190	15	2	22	77	58	16	589
2001/187	51	15	57	49	14	1	342
2002/193	32	2	34	94	30	1	467
2003/177	23	1	38	72	43		463
2004/167	23	4	14	94	32		442
2005/150	42	37	46	20	5	-	209
2006/138	23	7	33	61	13	1	315
2007/135	15	3	21	57	35	4	376
2008/124	10	4	27	60	21	2	332
2009/121	17	7	31	50	16	-	271
2010/128	69	9	34	15	1	-	126
2011/120	10	1	14	32	38	24 1	403
2012/120	23	9	29	38	20	1	266
2013/112	10	1	16	28	40	16 1	363
2014/123	36	12	26	43	6	-	217
2015/115	26	7	28	41	13	-	238
2016/109	25	12	31	33	6	2	207
2017/113	13	10	43	37	10	-	247
2018/116	23	1	21	34	28	9	302
2019/114	28	16	25	32	13	-	213
2020/109	20	3	31	38	17	1	249
2021/109	28	2	35	28	14	2	222
2022/104	24	3	20	38	18	1	234
2023/117	20	4	25	44	20	4	286

A fiókaszám éves átlaga Tolna megyében 1991 és 2023 között:

felmérés éve	golyapárok száma	fiókaszám	fészkenkénti átlag
1991	164	227	1,38
1992	148	350	2,36
1993	-	-	-
1994	184	552	3,00
1995	189	381	2,10
1996	-	-	-
1997	163	281	1,72
1998	176	467	2,65
1999	180	427	2,37
2000	190	589	3,10
2001	187	342	1,83
2002	193	467	2,42
2003	177	463	2,61
2004	167	442	2,64
2005	150	209	1,39
2006	138	315	2,28
2007	135	376	2,78
2008	124	332	2,67
2009	121	271	2,24
2010	128	126	0,98
2011	120	403	3,36
2012	120	266	2,21
2013	112	363	3,24
2014	123	217	1,76
2015	115	238	2,07
2016	109	207	1,89
2017	113	247	2,18
2018	116	302	2,60
2019	114	213	1,86
2020	109	249	2,28
2021	109	222	2,03
2022	104	234	2,25
2023	117	286	2,44